

Aktualizacja Szczegółowego Opisu Priorytetów FENIKS 2021-2027 - wersja 4 (tabela zmian)

Dokument główny

Nr	Nr priorytetu/działania	Rodzaj informacji	Zapis w wersji 3	Zapis w wersji 4
1.	FENX.01.05	Opis działania	<p>1. Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych Zakres: ochrona czynna gatunków roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne dla obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem Natura 2000). Wspierana będzie także kompleksowa ponadregionalna ochrona gatunkowa (populacji zasiedlających obszary Natura 2000 i siedliska poza nimi). Promowana będzie ochrona gatunków, których stan ochrony został określony jako niewłaściwy (U1, U2 lub XX) lub których trend określono jako spadkowy na poziomie regionu biogeograficznego w Polsce w raporcie dla Komisji Europejskiej z art. 17 dyrektywy siedliskowej za lata 2013-2018, których trend liczebności określono jako spadkowy z art. 12 dyrektywy ptasiej w raporcie za lata 2013-2018 lub uznanych za zagrożone (w kategorii VU, EN lub CR) według Czerwonej listy ptaków Polski z 2020 r. Wspieraniem objęte będą też gatunki i siedliska przyrodnicze, które wymagają utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji. Finansowana będzie też ochrona gatunków ex-situ (czyli poza ich środowiskiem naturalnym, https://www.gov.pl/web/gdos/ochrona-przyrody4).</p> <p>Sposób wyboru projektów: Konkurencyjny i niekonkurencyjny Beneficjenci: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 21</p> <p>2. Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych. Finansowanie obejmie przygotowanie lub aktualizację dokumentów planistycznych parków narodowych, obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem Natura 2000 i istnieje konieczność ustanowienia dla nich odrębnych dokumentów ustanawiających zasady ich ochrony) oraz wymagane działania towarzyszące.</p>	<p>1. Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych Ochrona czynna gatunków roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne dla obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem N2000). Kompleksowa, ponadregionalna ochrona gatunkowa (populacji zasiedlających obszary N2000 i siedliska poza nimi). Promocja ochrony gatunków, których stan ochrony został określony jako niewłaściwy (U1, U2 lub XX) lub których trend określono jako spadkowy na poziomie regionu biogeograficznego w raporcie dla KE z art. 17 dyrektywy siedliskowej za lata 2013-18, których trend liczebności określono jako spadkowy z art. 12 dyrektywy ptasiej w raporcie za lata 2013-2018 lub uznanych za zagrożone (w kategorii VU, EN lub CR) według Czerwonej listy ptaków Polski z 2020 r. Wspieraniem objęte będą też gatunki i siedliska przyrodnicze, które wymagają utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji. Finansowanie też ochrony gatunków ex-situ. Wydatki na elementy uzupełniające działania i wskazane dla innych typów projektów - łącznie do 15% wydatków kwalifikowalnych. Beneficjenci: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 21</p> <p>2. Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych. Przygotowanie lub aktualizacja dokumentów planistycznych parków narodowych, obszarów N2000 i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem N2000 i istnieje konieczność ustanowienia dla nich odrębnych dokumentów) oraz wymagane działania towarzyszące. Beneficjenci: 1, 3, 4, 10.</p> <p>3. Zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych. Projekty zwalczania IGO, służące zahamowaniu presji na rodzime gatunki i siedliska. Wsparcie będzie ograniczone do działań wynikających z ustawy z 11</p>

Sposób wyboru projektów:
Niekonkurencyjny.
Beneficjenci:
1, 3, 4, 10.
3. Zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych.
Wspierane będą projekty dotyczące zwalczania wybranych inwazyjnych gatunków obcych, służące zahamowaniu nasilającej się presji na rodzime gatunki i siedliska.
Wsparcie będzie ograniczone do działań wynikających z ustawy z 11 sierpnia 2021r. o gatunkach obcych oraz do działań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2022 o Centralnym Azylu dla Zwierząt. Wspierane będą projekty ukierunkowane na kompleksowe zarządzanie inwazyjnymi gatunkami obcymi, w tym aktualizujące dostępną wiedzę o tych gatunkach i sposobach ich efektywnej eliminacji, kontroli lub izolacji, w szczególności gatunków należących do inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii Europejskiej lub Polski oraz przedsięwzięcia wdrażające Plan działań dotyczący priorytetowych dróg przenoszenia inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii lub inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski.
Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny i niekonkurencyjny.
Beneficjenci:
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20
4. Rozwój zdolności i usprawnienie zarządzania obszarami chronionymi.
Projekty przyczyniające się do poprawy zdolności parków narodowych oraz podmiotów zarządzających obszarami Natura 2000 do sprawnego zarządzania tymi obszarami m.in. w zakresie:
- rozwoju infrastruktury geoinformacyjnej, cyfryzacji zasobów danych oraz ich przetwarzania i interpretacji w celu zwiększenia efektywności zarządzania, wykorzystania nowoczesnych technik teledetekcyjnych, monitoringowych i inwentaryzacyjnych, a także doposażenia w sprzęt komputerowy, zakup bezzałogowych statków wraz ze szkoleniem pracowników, zakup specjalistycznego oprogramowania, pozyskania danych przestrzennych oraz niezbędnych szkoleń,
- ochrony terenów cennych przyrodniczo poprzez wykup nieruchomości gruntowych, ograniczenie antropopresji i kanalizację ruchu turystycznego – budowa małej infrastruktury,

sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych oraz do działań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2022 o Centralnym Azylu dla Zwierząt. Wspierane będą projekty kompleksowego zarządzania IGO, w tym aktualizujące wiedzę o tych gatunkach i sposobach ich eliminacji, kontroli lub izolacji, w szczególności gatunków należących do IGO stwarzających zagrożenie dla UE lub Polski oraz przedsięwzięcia wdrażające Plan działań dotyczący priorytetowych dróg przenoszenia IGO stwarzających zagrożenie dla UE lub Polski.
Beneficjenci:
1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20
4. Rozwój zdolności i usprawnienie zarządzania obszarami chronionymi.
Projekty służące poprawie zdolności parków narodowych oraz podmiotów zarządzających obszarami N2000 do zarządzania tymi obszarami m.in. w zakresie:
- rozwoju infrastruktury geoinformacyjnej, cyfryzacji zasobów oraz ich przetwarzania i interpretacji, wykorzystania technik teledetekcyjnych, monitoringowych i inwentaryzacyjnych, a także doposażenia w sprzęt komputerowy, zakup bezzałogowych statków, specjalistycznego oprogramowania, pozyskania danych przestrzennych oraz szkoleń,
- ochrony terenów cennych przyrodniczo poprzez wykup nieruchomości gruntowych, ograniczenie antropopresji i kanalizację ruchu turystycznego – budowa małej infrastruktury, utrzymanie i wyznaczanie szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, wieże widokowe nie kolidujące z ochroną krajobrazu, pomosty, szlabany, tablice edukacyjno-informacyjne etc.,
- infrastruktury bezpośrednio służącej edukacji: budowy, rozbudowy lub modernizacji bazy edukacyjnej PN w celu prowadzenia działalności dydaktycznej,
Beneficjenci:
1, 2, 3, 4, 10, 11, 21
5.a. Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem
Kompleksowe projekty przywracania warunków dla rodzimej różnorodności biologicznej, także w miastach, w zakresie m.in. korytarzy ekologicznych, mokradeł, torfowisk, stref buforowych, lasów, łąk (kwietnych), stref przewietrzania, przepławek i przejść dla zwierząt, wygrodzenia dzikich stref, zielonych dachów i ścian z konstrukcją nośną, biologicznie czynnych cieków wodnych i małych zbiorników retencyjnych na gruncie, instalacji utrzymania zieleni wodą opadową i naturalnym nawozem, leczenia i umacniania drzew, zazielenienia z premiowaniem drzew, zwłaszcza owocowych i innych roślin miododajnych.
Wydatki na elementy uzupełniające działania i wskazane dla innych typów projektów - łącznie do 15% wydatków kwalifikowalnych.

utrzymanie i wyznaczenie szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, wieże widokowe nie kolidujące z ochroną krajobrazu, pomosty, płotki przeciwoerozyjne, szlabany, tablice edukacyjno-informacyjne etc.),
- infrastruktury bezpośrednio służącej edukacji: budowy, rozbudowy lub modernizacji bazy edukacyjnej parków narodowych w celu prowadzenia działalności dydaktycznej,
Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny i niekonkurencyjny.
Beneficjenci:
1, 2, 3, 4, 10, 11, 21
5. a. Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem
Głównie kompleksowe projekty ogólnopolskie, regionalne i lokalne przywracania warunków dla rodzimej różnorodności biologicznej, także w miastach, w zakresie m.in. korytarzy ekologicznych, mokradeł, stref buforowych, lasów, łąk, w tym kwietnych, stref przewietrzania, przepławek i przejść dla zwierząt, wygradzenia dzikich stref, zielonych dachów i ścian z konstrukcją nośną, biologicznie czynnych cieków wodnych i małych zbiorników retencyjnych na gruncie, instalacji utrzymania zieleni wodą opadową i naturalnym nawozem, leczenia i umacniania drzew, zazielenienia z premiovaniem drzew, zwłaszcza owocowych i innych roślin miododajnych.
Wydatki na elementy właściwe dla innych źródeł finansowania-łącznie do 15% wydatków kwalifikowalnych.
Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny, niekonkurencyjny
Beneficjenci:
3, 9, 6, 17, 18
5.b. Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem - „odbetonowanie” terenów miejskich.
Wspierane będą samodzielne projekty na terenach miejskich obejmujące rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych – „odbetonowanie” (usuwanie betonowych, asfaltowych i innych powierzchniowych uszczelnień gruntu, a także wymiana gruntów, które stały się nieprzepuszczalne w wyniku chemicznego zasklepienia oraz wymiana lub spulchnienie gruntów zagęszczonych) i przywrócenie na tych powierzchniach wegetacji na gruncie, w wyniku czego powstaną tereny zagospodarowane zielenią, w tym z udziałem niebieskiej infrastruktury, sprzyjające zachowaniu i ochronie różnorodności biologicznej.
Sposób wyboru projektów:

Beneficjenci:
3, 9, 6, 17, 18
5.b. Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem - „odbetonowanie” terenów miejskich.
Samodzielne projekty na terenach miejskich obejmujące rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych – usuwanie betonowych, asfaltowych i innych powierzchniowych uszczelnień gruntu, a także wymiana gruntów, które stały się nieprzepuszczalne w wyniku chemicznego zasklepienia oraz wymiana lub spulchnienie gruntów zagęszczonych) i przywrócenie na tych powierzchniach wegetacji na gruncie, w wyniku czego powstaną tereny zagospodarowane zielenią, w tym z udziałem niebieskiej infrastruktury, sprzyjające zachowaniu i ochronie różnorodności biologicznej.
Beneficjenci:
6, 17
6. Monitoring przyrody, powietrza i hałasu
Kompleksowe działania mające na celu m.in. doposażenie, modernizację, promocję i wzmocnienie monitoringu przyrody, powietrza oraz hałasu. Wspierane będą zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne obejmujące m.in. zakup specjalistycznych urządzeń pomiarowych wraz z niezbędnym wyposażeniem i materiałami eksploatacyjnymi, sprzętu pomiarowo-analityczno-badawczego oraz mobilnych laboratoriów.
Beneficjenci:
1, 2, 4, 7, 10, 19, 21.
7a. Rekultywacja i remediacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą;
Projekty rekultywacji i remediacji terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych. W sytuacji, gdy ze względu na poziom zanieczyszczenia lub względy związane z ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem wskazujące, iż uzasadnione będzie zagospodarowanie terenu na cele gospodarcze, dopuszcza się wykorzystanie terenu po realizacji projektu na potrzeby działalności gospodarczej, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia Taksonomii. Wsparcie może być udzielone wyłącznie w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też składowanie lub gromadzenie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obciążony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. Finansowane będą działania związane z analizami degradacji i zanieczyszczenia oraz poprawy stanu środowiska na danym terenie.
Beneficjenci:

Konkurencyjny
Beneficjenci:
6, 17
6. Monitoring przyrody, powietrza i hałasu
Przedmiotem projektów będą kompleksowe działania, których celem będzie m.in. doposażenie, rozwój, modernizacja, promocja i wzmocnienie monitoringu przyrody, powietrza oraz hałasu, w tym zakup bezzałogowych statków (powietrznych i pływających) umożliwiających montaż modułów do prowadzenia opomiarowania i monitoringu wraz ze szkoleniem pracowników. W ramach poszczególnych komponentów monitoringu będą wspierane zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne, obejmujące m.in. zakup specjalistycznych urządzeń pomiarowych oraz wspomagających wraz z niezbędnym wyposażeniem i materiałami eksploatacyjnymi, sprzętu pomiarowo-analityczno-badawczego oraz mobilnych laboratoriów. (m.in. do pobierania próbek i wykonywania pomiarów).
Sposób wyboru projektów:
niekonkurencyjny
Beneficjenci:
1, 2, 4, 10, 19, 21.
7. Rekultywacja i remediacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą;
W ramach działania wsparcie zostanie skierowane na projekty dotyczące remediacji, dekontaminacji i rekultywacji terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych. W sytuacji, gdy ze względu na poziom zanieczyszczenia lub z uwagi na względy związane z ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem wskazujące, iż uzasadnione będzie zagospodarowanie terenu na cele gospodarcze, dopuszcza się wykorzystanie terenu po realizacji projektu na potrzeby działalności gospodarczej, która wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia Taksonomii. Wsparcie może być udzielone wyłącznie w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też składowanie lub gromadzenie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. W ramach projektów finansowane będą działania związane z analizami degradacji i zanieczyszczenia terenu, badania zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych i analizy dotyczące możliwych sposobów i kosztów przeprowadzenia remediacji lub rekultywacji. Finansowane będą także działania

2, 3, 6, 11, 17
7b. Usuwanie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów oraz wywołanego przez nie zagrożenia dla ludzi lub środowiska
Projekty dot. usuwania i zagospodarowania niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi lub stanu środowiska, podejmowane jako zadanie publiczne przez organy publiczne zgodnie z art. 26a ustawy o odpadach. Wsparcie obejmuje tereny będące własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego (w tym również tereny Skarbu Państwa będące w wieczystym użytkowaniu j.s.t.), na których występują odpady niebezpieczne lub łącznie odpady niebezpieczne i odpady inne niż niebezpieczne. Po usunięciu odpadów, z uwzględnieniem założeń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji, wskazane jest doprowadzenie powierzchni ziemi, obiektów lub akwenów, poprzez rekultywację lub remediację, do stanu umożliwiającego wykorzystanie tych miejsc na cele przyrodnicze, publiczne, społeczne lub gospodarcze (w ostatnim wymienionym przypadku - wnoszące istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia Taksonomii).

Projekty będą wspierane z zachowaniem zasady „zanieczyszczający płaci”, tj. kiedy posiadacz odpadów lub inny podmiot zobowiązany do usunięcia odpadów nie może zostać zidentyfikowany lub nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego lub egzekucja okazała się bezskuteczna, lub w przypadkach wynikających z konieczności zastosowania art. 26a ustawy o odpadach, tj. potwierdzono zagrożenie dla zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku oraz konieczne jest niezwłoczne podjęcie tych działań. W przypadku trwających działań mających na celu identyfikację/pociągnięcie do odpowiedzialności prawnej i finansowej podmiotu odpowiedzialnego za gospodarowanie odpadami lub uzyskanie w przyszłości informacji pozwalających na jego identyfikację, beneficjent jest zobowiązany do podjęcia wszelkich działań mających na celu realizację zasady „zanieczyszczający płaci”, a jeśli będą one skuteczne, do rozliczenia uzyskanego wsparcia zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie.

Beneficjenci:

2, 5, 6, 13, 17

8. Edukacja w zakresie ochrony przyrody.
Samodzielne projekty ukierunkowane na poprawę wiedzy i

			<p>dotyczące poprawy stanu środowiska na danym terenie. Sposób wyboru projektów: Konkurencyjny, niekonkurencyjny Beneficjenci: 2, 3, 6, 11, 17 8. Edukacja w zakresie ochrony przyrody. Działania edukacyjne, jako samodzielne projekty niezależne od działań towarzyszących projektom nie dotyczącym edukacji, będą ukierunkowane na poprawę wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat celów i zasad ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz wpływu zanieczyszczeń na stan środowiska i zdrowie ludzi. Osiągnięciu zakładanych efektów będzie służyło wykorzystanie różnorodnych form i środków przekazu oraz nowoczesnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych i materiałów edukacyjnych. Sposób wyboru projektów: Konkurencyjny i niekonkurencyjny Beneficjenci: 2, 3, 4, 7, 8, 9, 20</p> <p>Beneficjenci: 1 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2 – regionalne dyrekcje ochrony środowiska, 3 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, 4 - parki narodowe, 5 - jednostki administracji rządowej, 6 - jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz jednostki organizacyjne działające w ich imieniu, 7 - jednostki naukowe i naukowo-badawcze, 8 - uczelnie wyższe, 9 - pozarządowe organizacje ekologiczne, 10 - urzędy morskie, 11 - Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, 12 - Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego, 13 - zarządcy nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, 14 - Polski Związek Łowiecki, 15 - Polski Związek Wędkarski, 16 - Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin, 17 - podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, 18 - stowarzyszenia ogrodowe, 19 – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 20– Ministerstwo Klimatu i Środowiska i jednostki podległe, 21 - partnerstwa</p>	<p>świadomości społeczeństwa na temat celów i zasad ochrony przyrody oraz wpływu zanieczyszczeń na stan środowiska i zdrowie ludzi. Osiągnięciu tego celu będzie służyło wykorzystanie różnorodnych form i środków przekazu oraz nowoczesnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych i materiałów edukacyjnych. Beneficjenci: 2, 3, 4, 7, 8, 9, 20</p> <p>Beneficjenci: 1 - GDOŚ, 2 - rdoś, 3 -PGL LP, 4 - parki narodowe, 5 - jednostki administracji rządowej, 6 – jst i ich związki oraz jednostki organizacyjne działające w ich imieniu, 7 - jednostki naukowe i naukowo-badawcze, 8 - uczelnie wyższe, 9 - pozarządowe organizacje ekologiczne, 10 - urzędy morskie, 11 - BULiGL, 12 - GIRM, 13 - zarządcy nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, 14 - PZŁ, 15 - PZW, 16 - PIOŚ, 17 - podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jst, 18 - stowarzyszenia ogrodowe, 19 – GIOŚ, 20– MKiŚ i jednostki podległe, 21 – partnerstwa</p> <p>Sposób wyboru projektów: - konkurencyjny: typy projektów 1, 3, 4, 5a, 5b, 7a, 8 - niekonkurencyjny: typy projektów 1, 2, 3, 4, 5a, 6, 7a, 7b, 8</p>
2.	FENX.01.05	Pomoc publiczna - unijna podstawa prawna	<p>Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna: Bez pomocy</p> <p>Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna: Bez pomocy</p>	<p>Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna: Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii</p>

		- krajowa podstawa prawna		Europejskiej do pomocy de minimis. Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna: Bez pomocy, W przygotowaniu
3.	Działanie FENX.02.02	Uszczegółowienie zapisów w zakresie samodzielnych magazynów w energii elektrycznej na poziomie krajowym	<p>W ramach programu krajowego przewidziane jest wsparcie większych instalacji, tj. instalacji o mocy:</p> <p>1. energia elektryczna: - wiatr: pow. 5 MWe, - biomasa: pow. 5MWe, - biogaz: pow. 0,5 MWe, - woda: pow. 5 MWe, - promieniowanie słoneczne: pow. 0,5 MWe.</p> <p>2. energia cieplna: - biomasa: pow. 5 MWth, - promieniowanie słoneczne: pow. 0,5 MWth, - geotermia (w tym pompy ciepła): pow. 0,5 MWth, - biogaz: pow. 0,5 MWth.</p> <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich instalacji wchodzących w skład projektu.</p> <p>Magazyny energii elektrycznej lub ciepła działające na potrzeby danego źródła, mogą stanowić element projektu zwiększającego produkcję energii z OZE (preferowana forma) bądź stanowić oddzielną inwestycję, w celu połączenia z istniejącą instalacją do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.</p>	<p>W ramach programu krajowego przewidziane jest wsparcie większych instalacji, tj. instalacji o mocy:</p> <p>1. energia elektryczna: - wiatr: pow. 5 MWe, - biomasa: pow. 5MWe, - biogaz: pow. 0,5 MWe, - woda: pow. 5 MWe, - promieniowanie słoneczne: pow. 0,5 MWe.</p> <p>2. energia cieplna: - biomasa: pow. 5 MWth, - promieniowanie słoneczne: pow. 0,5 MWth, - geotermia (w tym pompy ciepła): pow. 0,5 MWth, - biogaz: pow. 0,5 MWth.</p> <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich instalacji wchodzących w skład projektu.</p> <p>Magazyny energii elektrycznej lub ciepła działające na potrzeby danego źródła, mogą stanowić element projektu zwiększającego produkcję energii z OZE (preferowana forma) bądź stanowić oddzielną inwestycję, w celu połączenia z istniejącą instalacją do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Moce magazynów energii elektrycznej przewidziane do dofinansowania w ramach programu krajowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pow. 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.
4.	Działanie FENX.02.03	Zmiana kodu interwencji	<p>W zakresie inteligentnej infrastruktury gazowej wspierane będą następujące typy projektów:</p> <p>- Budowa, rozbudowa i modernizacja inteligentnych sieci gazowych na wszystkich rodzajach ciśnień wraz z infrastrukturą towarzyszącą (kod 57) - Rozwój systemów dystrybucyjnych w oparciu o lokalne stacje LNG (kod 57)</p>	<p>W zakresie inteligentnej infrastruktury gazowej wspierane będą następujące typy projektów:</p> <p>- Budowa, rozbudowa i modernizacja inteligentnych sieci gazowych na wszystkich rodzajach ciśnień wraz z infrastrukturą towarzyszącą (kod 57) - Rozwój systemów dystrybucyjnych w oparciu o lokalne stacje LNG (kod 57)</p>

			- Budowa lub rozbudowa magazynów gazów odnawialnych (wg kodu interwencji właściwego dla typu magazynowanego OZE). W ramach działania VAT - niekwalifikowalny	- Budowa lub rozbudowa magazynów gazów odnawialnych (kod 53). W ramach działania VAT - niekwalifikowalny
5.	FENX.02.04	Uszczegółowienie zapisów – dodanie typu projektu	Działania będą skierowane na zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy poprzez budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej oraz na przeciwdziałanie zbyt intensywnym spływom wody powodującym nadmierną, niszczącą erozję. Realizacja projektów związanych z budową, przebudową i remontem urządzeń wodnych będzie uwarunkowana przepisami prawa unijnego...	Działania będą skierowane na zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy poprzez budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej oraz na przeciwdziałanie zbyt intensywnym spływom wody powodującym nadmierną, niszczącą erozję. Wspierane będą także projekty dotyczące zabezpieczenia brzegów morskich zagrożonych erozją. Preferowana będzie realizacja prac z zakresu ochrony biotechnicznej oraz inwestycje zintegrowane, tj. budowie hydrotechniczne wykonywane z materiałów pochodzenia naturalnego i wspierane działaniami wykorzystującymi metody z zakresu ochrony biotechnicznej. Zastosowanie metod hydrotechnicznych dopuszczalne jest tylko i wyłącznie w sytuacji, kiedy stosowanie metod biologicznych i biotechnicznych nie jest wystarczające do osiągnięcia założonego celu. Realizacja projektów związanych z budową, przebudową i remontem urządzeń wodnych oraz dotyczących zabezpieczenia brzegów morskich przed erozją będzie uwarunkowana spełnieniem przepisów prawa unijnego...
6.	FENX.02.04	Usunięcie zapisów	Strona 72: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja istniejących zbiorników wodnych służących zapewnieniu bezpieczeństwa powodziowego i/lub przeciwdziałaniu skutkom suszy; • poldery przeciwpowodziowe (tj. obwałowane przestrzenie na terenie zalewowym rzeki, z przepompowniami do ich opróżniania); • wały przeciwpowodziowe w przypadku braku możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych (tam, gdzie uzasadnione, rozbiórka wałów, zmiana ich rozstawu w celu likwidacji przewężeń koryta przepływu wód); 	Strona 72: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja zbiorników wodnych służących zapewnieniu bezpieczeństwa powodziowego i/lub przeciwdziałaniu skutkom suszy; • poldery przeciwpowodziowe; • wały przeciwpowodziowe w przypadku braku możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych (gdzie uzasadnione, rozbiórka wałów, zmiana ich rozstawu w celu likwidacji przewężeń koryta przepływu wód);
7.	FENX.04.03	Opis działania – Typy projektów	Typy projektów: <ul style="list-style-type: none"> – zakup urządzeń i systemów do kontroli, osób, bagażu, ładunków i poczty – budowa obiektów oraz zakup sprzętu bezpośrednio służących do poprawy bezpieczeństwa wykonywania operacji lotniczych w strefie airside – dostosowanie i modernizacja infrastruktury oraz zakup sprzętu 	Typy projektów: <ul style="list-style-type: none"> - zakup urządzeń i systemów do kontroli, osób, bagażu, ładunków i poczty; - budowa obiektów oraz zakup sprzętu bezpośrednio służących do poprawy bezpieczeństwa wykonywania operacji lotniczych w strefie operacyjnej lotniska; - dostosowanie i modernizacja infrastruktury oraz zakup sprzętu dla

			<p>dla zapewnienia ochrony w obszarze obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego (security)</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa obiektów infrastruktury komunikacji, nawigacji i dozoru, rozbudowa i modernizacja systemów zarządzania ruchem lotniczym (wynikających z SESAR) oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego (safety) – projekty związane z ochroną środowiska lub łagodzeniem/ograniczeniem negatywnego oddziaływania portów lotniczych na środowisko naturalne, w tym m.in. inwestycje przyczyniające się do monitoringu i/lub redukcji poziomu hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody, podniesienia efektywności energetycznej, poprawy gospodarki wodno-ściekowej, ochrony różnorodności biologicznej, zapewnienia dostępności alternatywnych paliw ekologicznych 	<p>zapewnienia ochrony w obszarze obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów infrastruktury komunikacji, nawigacji i dozoru, rozbudowa i modernizacja systemów zarządzania ruchem lotniczym (wynikających z SESAR) oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego; - inwestycje związane z ochroną środowiska lub łagodzeniem/ograniczeniem negatywnego oddziaływania portów lotniczych na środowisko naturalne, w tym m.in. inwestycje przyczyniające się do monitoringu i/lub redukcji poziomu hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody, podniesienia efektywności energetycznej, poprawy gospodarki wodno-ściekowej, ochrony różnorodności biologicznej, zapewnienia dostępności alternatywnych paliw ekologicznych
8.	FENX.04.03	Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna	W przygotowaniu	<p>Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na realizację projektów w zakresie transportu lotniczego w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (Dz. U. poz. 1882)</p> <p>Bez pomocy</p>
9.	FENX.03.01	Opis działania	Brak zapisów	<p>Wsparcie będzie dedykowane miastom wojewódzkim i innym miastom objętym w okresie programowania 2014-2020 instrumentem ZIT oraz ich obszarom funkcjonalnym z wyłączeniem obszaru Polski Wschodniej¹.</p> <p>¹ https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/inne-jednostki-przestrzenne/obszary-realizacji-zintegrowanych-inwestycji-terytorialnych-zit</p>
10	FENX.05.05	Opis działania	Brak zapisu	<p>Typ Beneficjenta „jednostki samorządu terytorialnego” obejmuje również formy ich współpracy (związki, stowarzyszenia, porozumienia), w tym związki metropolitalne.</p>

Załącznik 1. Indykatywne tabele finansowe

Tabela 1. Alokacja programu w podziale na działania, wsparcie UE i wkład krajowy (w EUR)

N	Nr priorytetu/działania	Kolumna	Zapis w wersji 3	Zapis w wersji 4	Uzasadnienie
1	FENX.01.01 FENX.02.02	Krajowe środki publiczne – inne, Krajowe środki Prywatne	Przesunięcie środków we wskazanych działaniach z kolumny „Krajowe środki prywatne” do kolumny „Krajowe środki publiczne – inne”.		Korekta klasyfikacji wkładu własnego do projektów IF i projektów grantowych.
2	Przypis pod tabelą	Krajowe środki publiczne – inne	** Środki Krajowego Funduszu Drogowego w przypadku sektora transportu drogowego Środki funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w przypadku sektora środowisko	** Środki Krajowego Funduszu Drogowego w przypadku sektora transportu drogowego Środki funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Zmiana w związku z powyższą propozycją przesunięcia środków w działaniach 1.1 i 2.2 z kolumny „Krajowe środki prywatne” do kolumny „Krajowe środki publiczne – inne”.